

Keuzedeel mbo

Zorginnovaties en technologie

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0138

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 26-11-2015

1. Algemene informatie

D1: Zorginnovaties en technologie

Studielast

480

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Ja

Scholingsbehoefte/landelijke herkenbaarheid

De technologische ontwikkelingen in de zorg gaan snel en hebben invloed op de werkwijze en het handelen van medewerkers in de zorg. Door deze ontwikkelingen kan er effectiever en efficiënter zorg worden geleverd. Gegeven de gespannen arbeidsmarkt in de zorg zijn deze ontwikkelingen gewenst om aan de zorgvraag te kunnen voldoen. Dat betekent echter wel dat medewerkers in de zorg om moeten gaan met deze nieuwe technieken. De keuzedelen spelen in op deze ontwikkelingen. Met een certificaat wordt het civiel effect vergroot.

Ingangsdatum certificaat

01-01-2018

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

De inhoud van dit keuzedeel is een verdieping en verbreding ten opzichte van het kwalificatiedossier. Hieronder volgt een toelichting.

In het kwalificatiedossier Mbo-Verpleegkundige wordt vooral ingegaan op het toepassen van technologie in de zorg. De volgende kennis en vaardigheden m.b.t. zorg en technologie komen in het kwalificatiedossier Mbo-Verpleegkundige aan bod:

- kan technologische hulpmiddelen en instrumenten gebruiken
- kan gespecialiseerde kennis van technologie toepassen: e-health en domotica
- kan op de computer werken met zorginformatiesysteem
- kan ondersteuning bieden bij de omgang met sociale media en internet
- zorgt ervoor op de hoogte te blijven van maatschappelijke, technologische en vakinhoudelijke ontwikkelingen.

In het kwalificatiedossier Maatschappelijke zorg wordt vooral ingegaan op het toepassen van technologie in de zorg. De volgende kennis en vaardigheden m.b.t. zorg en technologie komen in het kwalificatiedossier Maatschappelijke zorg aan bod:

- kan technologische hulpmiddelen en instrumenten inzetten
- kan technologische middelen op het gebied van communicatie, media en domotica toepassen voor een goede werkuitvoering
- kan ondersteuning bieden bij de omgang met sociale media en internet
- kan duidelijke adviezen geven aan de cliënt m.b.t. de omgang met sociale media en internet
- zorgt ervoor op de hoogte te blijven van maatschappelijke, technologische en vakinhoudelijke ontwikkelingen.

In het keuzedeel is de verdieping en verbreding beschreven aan de hand van de volgende onderwerpen:

- Technologie en visie en beleid
- Technologie en ethiek
- Technologie en kwaliteit van leven
- Technologie en voorlichting en communicatie met gebruikers/cliënten
- Technologie en multidisciplinair samenwerken
- Technologie en deskundigheidsbevordering/training van collega's
- Technologie en bijdragen aan onderzoek

Relevantie van het keuzedeel

Zorgprofessionals spelen een belangrijke rol bij de implementatie van zorginnovaties. Een verdieping op het gebied van technologie heeft daarom meerwaarde voor het werkveld. Door het volgen van dit keuzedeel zijn beginnende beroepsbeoefenaren beter in staat om in de zorg technologische hulpmiddelen te hanteren.

Beschrijving van het keuzedeel

In dit keuzedeel wordt aandacht besteed aan zorginnovatie en het werken met nieuwe technologische hulpmiddelen. In het keuzedeel zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Bijdragen aan de deskundige inzet van nieuwe technologische hulpmiddelen;
- Technologie toepassen op een ethisch verantwoorde manier;
- Het gebruik van technologische hulpmiddelen bespreken met de cliënt;
- Stabiliseren en/of verbeteren van de kwaliteit van leven;
- Voorlichting en advies geven aan cliënten over technologische hulpmiddelen;
- Multidisciplinair samenwerken m.b.t. de inzet van technologische hulpmiddelen.
- Bijdragen aan zorginnovatie en onderzoek m.b.t. technologie;
- Voorlichting, advies en instructie geven aan collega's.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Bijdragen aan een deskundige inzet van technologische hulpmiddelen

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt regelmatig alleen in complexe situaties en moet kunnen inspelen op wisselende en onverwachte omstandigheden. Zij beschikt over specialistische kennis en vaardigheden om technologische hulpmiddelen* op deskundige wijze in te kunnen zetten. Haar werkzaamheden kunnen wisselen van aard en ze moet haar handelen dan ook snel kunnen aanpassen en zo nodig doelgericht veranderingen kunnen doorvoeren. Ze beschikt over specialistische kennis en vaardigheden om in complexe (probleem)situaties creatief oplossingen te bedenken en verantwoorde keuzes te maken.

* De term technologische hulpmiddel wordt gebruikt voor alle technische methoden en technieken die ingezet kunnen worden als hulpmiddel op het gebied van wonen, zorg en welzijn in de gezondheidszorg en welzijnssector, zowel voor zorgprofessionals als voor cliënten.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig of in teamverband. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden. Zij signaleert veranderende behoeften en wensen van cliënten* m.b.t. het gebruik van technologische hulpmiddelen en geeft deze door aan haar leidinggevende of het (multi)disciplinair team. Ze handelt zelfstandig, lost knelpunten creatief op en zo nodig bespreekt ze knelpunten en oplossingen met het (multidisciplinaire) team of een leidinggevende. Wanneer nodig consulteert ze deskundigen.

* De term cliënt wordt gebruikt voor zorgvrager, patiënt, naastbetrokkenen, mantelzorgers, vrijwilligers, ouders, verzorgers, familie, vrienden, wettelijke vertegenwoordigers, het cliëntsysteem en directe naasten.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft specialistische kennis van de mogelijkheden en risico's van technologische hulpmiddelen
- heeft specialistische kennis van de risico's en mogelijkheden van social media en internet
- heeft specialistische kennis van ethische dilemma's bij het gebruik van technologische hulpmiddelen

- kan ethisch redeneren t.a.v. technologie in de zorg toepassen
- kan handelen volgens de visie en het beleid van de instelling bij het gebruiken van technologische hulpmiddelen
- kan protocollen en wet- en regelgeving m.b.t. technologische hulpmiddelen hanteren
- kan technologische hulpmiddelen op het gebied van wonen, zorg en welzijn hanteren
- kan zorg op afstand bieden

D1-K1-W1: Levert een bijdrage aan de deskundige inzet van nieuwe technologische hulpmiddelen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar levert een bijdrage aan de inzet van nieuwe technologische hulpmiddelen. Ze neemt deel aan inhoudelijke discussies over nieuwe technologische ontwikkelingen en de toepassing van nieuwe technologische hulpmiddelen voor cliënten en/of collega's. Zij blijft op de hoogte van de verplichtingen die nieuwe wet- en regelgeving met zich meebrengen voor zorgverleners en deelt deze kennis met collega's. De beginnend beroepsbeoefenaar draagt bij aan de visie en het beleid van de organisatie t.a.v. ontwikkelingen rondom (het gebruik van) technologische hulpmiddelen.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een bijdrage geleverd aan de deskundige inzet van technologische hulpmiddelen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- onderzoekt actief mogelijkheden om kennis op te doen m.b.t. technologische hulpmiddelen;
- gebruikt gericht feedback om zich te ontwikkelen;
- zet functioneel de eigen kennis in ter verbetering van het beleid en de visie van de instelling;
- motiveert anderen doelbewust om na te denken over het beleid en de visie van de instelling rondom technologische

D1-K1-W1: Levert een bijdrage aan de deskundige inzet van nieuwe technologische hulpmiddelen

toepassingen.

De onderliggende competenties zijn: Onderzoeken, Leren, Kwaliteit leveren

D1-K1-W2: Past technologie op een ethisch verantwoorde manier toe

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar onderzoekt of de inzet van technologische hulpmiddelen gewenst en/of noodzakelijk is. Zij bespreekt de ethische dilemma's en afwegingen met betrekking tot het al dan niet inzetten van een technologisch hulpmiddel voor een cliënt met collega's en overige betrokkenen en onderbouwt haar standpunt. Zij maakt, waar mogelijk samen met de cliënt en/of vertegenwoordiger, een afweging tussen de winst in zorgkwaliteit versus de beperking van de vrijheid en privacy van de cliënt. Ze reflecteert op het eigen functioneren m.b.t. het op een ethisch verantwoorde manier hanteren van technologische hulpmiddelen en vraagt feedback aan anderen.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar gaat op een ethisch verantwoorde manier met technologische hulpmiddelen om.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- onderzoekt met de cliënt en andere betrokkenen nauwgezet de impact van het gebruik van technologische hulpmiddelen;
- raadpleegt actief collega's over ethische dilemma's m.b.t. technologische hulpmiddelen;
- houdt consequent rekening met de geldende ethische maatstaven van de organisatie en de cliënt bij het nemen van beslissingen omtrent technologische hulpmiddelen;
- houdt zich nauwgezet aan wet- en regelgeving en aan het beleid van de organisatie;
- leidt op een deskundige manier gesprekken en discussies in duidelijke banen.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Overtuigen en beïnvloeden, Onderzoeken, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W3: Bespreekt het gebruik van technologische hulpmiddelen met de cliënt

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt met de cliënt diens wensen, behoeften en mogelijkheden met betrekking tot het gebruik van technologische hulpmiddelen. Zo nodig consulteert ze collega's en/of deskundigen. Samen met de cliënt gaat ze na hoe de organisatie bij diens wensen en behoeften kan aansluiten. Met de cliënt bespreekt ze de voor- en nadelen van het al dan niet gebruiken van de technologische hulpmiddelen en vraagt hem wat hij vindt van de diverse mogelijkheden. De beginnend beroepsbeoefenaar beslist samen met de cliënt welke technologische hulpmiddelen worden ingezet en neemt hierbij de wensen van de cliënt, eventuele aandachtspunten van collega's en/of deskundigen en mogelijkheden van de organisatie mee. Ze noteert de gemaakte keuzes in het elektronisch cliëntdossier.

Resultaat

De inzet van technologische hulpmiddelen sluit aan bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van de cliënt en de mogelijkheden van de organisatie.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- bestudeert doelgericht de verkregen informatie van de cliënt;
- combineert effectief gegevens uit verschillende bronnen tot bruikbare informatie;
- legt op een begrijpelijke manier uit hoe technologische hulpmiddelen ingezet kunnen worden;
- toont oprechte belangstelling en begrip voor de ideeën, opvattingen en emoties van de cliënt;
- creëert tijdig draagvlak en betrokkenheid voor het gebruik van technologische hulpmiddelen;
- maakt samen met de cliënt realistische keuzes die aansluiten bij de mogelijkheden van de cliënt en organisatie.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Overtuigen en beïnvloeden, Formuleren en rapporteren, Analyseren

D1-K1-W4: Stabiliseren en/of verbeteren van de kwaliteit van leven

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar probeert gegeven de situatie het maximaal mogelijke welzijn te bereiken bij de cliënt. Zij vergroot waar mogelijk samen met de cliënt diens zelfstandigheid, gevoel van veiligheid en zelfbeschikkingmogelijkheden. Zij maakt afspraken met de cliënt over welke hulpmiddelen ingezet zullen worden en informeert betrokkenen hierover. Zij bewaakt de kwaliteit van leven van de cliënt en past het gebruik van technologische hulpmiddelen zo nodig aan. Zij evalueert de verleende ondersteuning regelmatig met de cliënt en andere betrokkenen.

Resultaat

Technologische hulpmiddelen worden zo ingezet dat dit de kwaliteit van leven van de cliënt stabiel houdt en waar mogelijk verbeterd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- schept effectief kansen en mogelijkheden voor de cliënt om (nieuwe) technologische hulpmiddelen te gebruiken;
  - maakt duidelijke afspraken met betrokkenen;
  - voorziet betrokkenen tijdig van informatie en aanwijzingen;
  - stimuleert de cliënt en andere betrokkenen op een duidelijke manier om de cliënt zo zelfstandig mogelijk te laten leven.
- De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Samenwerken en overleggen

D1-K1-W5: Geeft voorlichting en advies aan cliënten over technologische hulpmiddelen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar geeft voorlichting aan de cliënt over het gebruik van technologische hulpmiddelen en past hierbij maatwerk toe. Ze geeft informatie en laat zien hoe je het hulpmiddel kunt gebruiken. Ze maakt hierbij gebruik van informatiemateriaal en verduidelijkt dit waar nodig. Ze beantwoordt vragen. Als vragen haar deskundigheid te boven gaan, zoekt ze het antwoord op of schakelt een deskundige in. Ze begeleidt cliënten en andere betrokkenen bij het omgaan met technologische hulpmiddelen.

Resultaat

De cliënt is in staat om het technologische hulpmiddel op de juiste manier te gebruiken.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- reageert duidelijk op de cliënt wanneer hij iets vertelt of vraagt;
- gebruikt woorden en uitdrukkingen op de juiste manier;
- legt zaken begrijpelijk uit;
- adviseert anderen met overtuiging.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Presenteren, Formuleren en rapporteren

D1-K1-W6: Werkt multidisciplinair samen m.b.t. de inzet van technologische hulpmiddelen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar stemt de inzet van technologische hulpmiddelen af met interne en externe collega's/deskundigen, de leidinggevende en (aanverwante) bedrijven/instellingen/ketenpartners. Zij bespreekt de verdeling van de taken en houdt hierbij rekening met de mogelijkheden, eisen, prioriteiten en verwachtingen van betrokkenen. Zij geeft advies aan interne en/of externe collega's/deskundigen over technologische hulpmiddelen. Met behulp van de uitgewisselde informatie, vormt zij een compleet beeld m.b.t. de inzet en het gebruik van technologische hulpmiddelen. Zij bespreekt eventuele knelpunten in de samenwerking en zoekt naar oplossingen.

Resultaat

De inzet en het gebruik van technologische hulpmiddelen zijn multidisciplinair afgestemd.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- bouwt aan een professionele band en optimale samenwerking met alle samenwerkingspartners;
- voert tijdig overleg met alle betrokkenen m.b.t. de inzet en het gebruik van technologische hulpmiddelen;
- formuleert in overleg duidelijke en haalbare doelen;
- streeft actief naar overeenstemming en voldoende steun voor besluiten.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Relaties bouwen en netwerken, Overtuigen en beïnvloeden, Formuleren en rapporteren

D1-K2: Bijdragen aan innovatie en de invoering van technologische hulpmiddelen

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt regelmatig alleen in complexe situaties en moet kunnen inspelen op wisselende en onverwachte omstandigheden. Zij beschikt over specialistische kennis en vaardigheden om bij te kunnen dragen aan de invoering van technologische hulpmiddelen. Haar werkzaamheden kunnen wisselen van aard en ze moet haar handelen dan ook snel kunnen aanpassen en zo nodig doelgericht veranderingen kunnen doorvoeren.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig of in teamverband. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden en draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het werk van anderen. Zij onderzoekt de voor- en nadelen van het gebruiken van een technologisch hulpmiddel en licht haar collega's, leidinggevende en/of het multidisciplinair team hierover in. Ze handelt zelfstandig, lost knelpunten creatief op en zo nodig bespreekt ze knelpunten en oplossingen met het (multidisciplinair) team of een leidinggevende. Wanneer nodig consulteert ze deskundigen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft specialistische kennis van relevantie methoden, technieken, materialen, producten en diensten op het gebied van technologie die ingezet kan worden voor wonen, zorg en welzijn
- kan onderzoeksvaardigheden m.b.t. de inzet van technologie op het gebied van wonen, zorg en welzijn hanteren
- kan terminologie op het gebied van zorg en techniek hanteren
- kan wet- en regelgeving op het gebied van zorg en technologie hanteren

D1-K2-W1: Levert een bijdrage aan zorginnovatie en onderzoek m.b.t. technologie

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar levert zo nodig een bijdrage aan het ontwerpen, ontwikkelen en/of implementeren van technologische hulpmiddelen in de zorg. Zij participeert in onderzoek met betrekking tot zorgtechnologie. Zij stelt vragen over de wensen m.b.t. een (nieuw) technologisch hulpmiddel, over de benodigheden om te kunnen werken met een (nieuw) technologisch hulpmiddel en over de mogelijke gevolgen van het werken met een nieuw hulpmiddel. Zij gebruikt verschillende bronnen om informatie te achterhalen. Zij brengt structuur aan in de verkregen informatie, onderzoekt de beschikbare gegevens en stelt de kansen, bedreigingen en risico's vast.

Resultaat

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een bijdrage geleverd aan het in kaart brengen van aspecten rondom het ontwerp, de ontwikkeling en/of implementatie van een technologisch hulpmiddel.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- bekijkt zaken vanuit meerdere invalshoeken;
- zoekt relevante en voldoende informatie om vragen op een betrouwbare manier te kunnen beantwoorden;
- stelt de juiste vragen om informatie te verkrijgen;
- houdt nauwgezet rekening met geldende wet- en regelgeving;
- trekt logische conclusies uit de beschikbare informatie.

De onderliggende competenties zijn: Analyseren, Onderzoeken, Instructies en procedures opvolgen

D1-K2-W2: Geeft voorlichting, advies en instructie aan collega's

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bereidt de voorlichting, advies en instructie ten behoeve van het gebruik van technologische hulpmiddelen voor. Ze gaat na wat de leerdoelen zijn en zoekt voorlichtingsmateriaal en -middelen. Zij legt uit en laat zien waarvoor het technologische hulpmiddel bedoeld is, hoe het toegepast kan worden en wat de voor- en nadelen en aandachtspunten zijn. Ze beantwoordt vragen en gaat na of de informatie is overgekomen. Ook geeft zij advies aan collega's met betrekking tot het gebruik van technologische hulpmiddelen in de dagelijkse praktijk.

D1-K2-W2: Geeft voorlichting, advies en instructie aan collega's

Resultaat

De beroepskracht heeft passende voorlichting, advies en instructie gegeven m.b.t. het gebruik van technologische hulpmiddelen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- geeft duidelijk en correct aan hoe omgegaan moet worden met technologische hulpmiddelen;
- checkt proactief of voorlichting, advies en instructie aansluiten bij de wensen en behoeften van de organisatie en collega's;
- checkt regelmatig of informatie goed is overgekomen.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Begeleiden